

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Hrabéczy Miklós ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Szabó Gábor ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. december 19. napján meghozott 16.KP.22.923/2008/12. számú ítélete ellen az alperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, a tőkemarasztalás összegét 3.264.346 (Hárommillió-kettőszázhatvannégyezer-háromszáznegyvenhat) forintra és kamatára, az alperes által fizetendő eljárási illeték összegét 195.900 (Egyszázkilencvenötezer-kilencszáz) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezését helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 40.000 (Negyvenezer) forint fellebbezési eljárási részperköltséget.

Kötelezi továbbá az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 90.000 (Kilencvenezer) forint fellebbezési illetéket.

A le nem rótt 331.200 (Háromszázharmincegyezer-kettőszáz) forint kereseti illetéket és a 7.900 (Hétezerkilencszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A felperes a keresetében a Ptk. 339. § (1) bekezdés alapján vagyoni és nem vagyoni kára megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Így mások mellett nem vagyoni kárra 7.800.000.-Ft, a balesetet követő egy évre bérletelés igénybe vétele címén 12 x 40.000.-Ft összesen 480.000.- Ft, továbbá kamatai megfizetését kérte.

A Fővárosi Bíróság 16.KP.631.257/2005/12. sorszámú ítéletét felülbíráló Fővárosi Ítéltábla a 5.Pf.20.187/2007/5. számú Rész- és Közbenő ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének az I.r. alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezést megváltoztatta és megállapította, hogy az I.r. alperest kártérítési felelősség terheli a felperes édesanyjának 2001. március 6-án bekövetkezett halálával összefüggésben a felperesnek okozott vagyoni és nem vagyoni kárért.

Az alperes a kereset összegszerűségét a temetési költség és a közjegyzői hagyatéki eljárás költsége kivételével vitatta.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 3.396.346.- Ft tőkét és ezen összegnek 2001. március 6-ától 2001. december 31-ig 20%, 2002. január 1-jétől 2004. december 31-ig járó 11% és 2005. január 1-jétől a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatot és 160.000.- Ft perköltséget. Egyebekben a felperes keresetét elutasította. Kötelezte továbbá az alperest, fizessen meg az állam javára 203.800.- Ft le nem rótt eljárási illetéket.

Az ítélet indokolása értelmében az Alkotmány 54. § (1) bekezdése, a Ptk. 75. § (1) bekezdése, a 76. § és a 339. § (1) bekezdése, 355. § (1) bekezdés, az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB. határozata alapján bírálta el az elsőfokú bíróság a felperes nem vagyoni kárigényét. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a szakvéleményre a felperes az észrevételeit késve terjesztette elő, így a felperesi indítványt a Pp. 3. § (4) bekezdés alapján mellőzte; az aggálytalan szakvéleményt elfogadta a tényállás alapjául. A szakvéleményben foglaltakat az egyéb rendelkezésre álló bizonyítékokkal összevetve arra a megállapításra jutott, hogy a felperest ért hátrányok a káresetkori élet- és értékviszonyok figyelembe vételével 3.000.000.- Ft nem vagyoni kárt alapítanak meg. A temetési költséget 150.000.- Ft-ban, az egyházi szertartást 30.000.- Ft-ban, a halotti tor és gyászruha költségét 40-40.000.- Ft-ban, a közjegyzői eljárás költségét 4.346.- Ft-ban állapította meg. Az elhunyt édesanya kiesett segítségével kapcsolatos járadékigény körében kiemelte, hogy az együtt élők között kialakult munkamegosztás nem alapozza meg a Ptk. 355. § (3) bekezdése szerinti járadékra jogosultságot. Rámutatott arra, hogy a felperes nem bizonyította a Ptk. 355.§ (4) bekezdésben foglalt feltételek fennálltát. Az elmaradt jövedelem iránti igényt sem találta megalapozottnak. A balesetet követő egy évre bérletelés igénybe vétele jogcímén előterjesztett követelés vonatkozásában a keresetben foglalt időszakban a felperes a lakhatásért ellentételezést nem fizetett, így vagyonában csökkenés nem állt be, ezért kártérítés nem jár e jogcímen sem az elsőfokú bíróság megítélése szerint. Ugyanakkor a

bíróság figyelembe vette azt a tény, hogy a felperes mindaddig, amíg a balesettel érintett lakás 2002. márciusában eladásra nem került, a felperes 1 éven belül fizetett havi 11.000.- Ft közös költséget, ezért 12 x 11.000.- Ft-ot javára megítélt. A kamatfizetési kötelezettségről a Ptk. 301. § (1) bekezdés alapján, míg a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján határozott.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, az ítélet részbeni megváltoztatását, a nem vagyoni kár összegének 1.500.000.- Ft-ra leszállítását, a 12 x 11.000.- Ft közös költség törlését, így a teljes tőkeösszeg 1.765.346.- Ft-ra leszállítását, továbbá a felperes kötelezését kérte alperesnek 431.000.- Ft perköltség megfizetésére. Kifejtette, hogy az alperesi jogsértés megállapítására megdönthetetlen vélelem alkalmazásával került sor, az alperes olyan konkrét jogsértést, amelynek következménye a jelen perbeli baleset lett volna nem követett el, szerinte a jogsértés súlyát nem lehet jelentősnek értékelni. Utalt a szakértői véleményre, amely szerint a felperesnél nem alakult ki rögzült pszichés állapot. Megítélése szerint a nem vagyoni kártérítés ténylegesen kifizetésre kerülő összegénél a bíróságnak figyelembe kellett volna vennie a fentiekben túlmenően a kamatokkal növelt összeg nagyságát is, amely a jelen esetben a kárösszegegen túlmenően mintegy 70% kamatot is tartalmaz. Álláspontja szerint a haláleset bekövetkeztétől időpont alapján is túlzott a nem vagyoni kártérítésösszege. Vitatta, hogy a közös költségtérítési kötelezettsége fennállna. Életszerűtlennek tartotta, hogy a felperest bármilyen fizetési kötelezettség terhelte volna, vagy annak eleget tudott volna tenni. Előadta, hogy sem a felperes, sem édesanyja nem voltak bérlői az ingatlanoknak, az ingatlant a bérlő a haláleset követően vásárolta meg, majd azt értékesítette, a felperes pedig okirati bizonyítékot sem csatolt követelésére. A perköltség megállapítását is sérelmezte, mert az előterjesztett kereseti követeléshez képest a felperes kisebb részben lett pernyertes, így nem alkalmazható a törvényhely második mondata.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés részben alapos.

Fellebbezéssel támadott az elsőfokú ítéletnek a nem vagyoni kár, a közös költség és a perköltség tekintetében hozott érdemi döntése volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdésre is figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelemhez kötötten bírálta felül, míg egyéb nem fellebbezett rendelkezését nem érintette.

A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a kereset jogalapját, azt, hogy az alperes kártérítési kötelezettsége fennáll a felperes irányában jogerős rész-, közbenső ítélet állapította meg. Ezt követően a kárösszegege tekintetében, folyamatban lévő eljárásban, a kártérítési felelősség már nem tehető vitássá. Az alperes által a fellebbezésében hivatkozott jogsértés megállapíthatóságának alapja, annak súlya, az alperesnek a baleset megelőzésében rendelkezésre álló eszközei a kár, így a nem vagyoni kár bekövetkeztében, illetve annak összegege tekintetében nem

értékelhetők, mérlegelés alapját sem képezhetik, mert mindezek a kártérítési felelősség körébe tartozó kérdések, amelyben jogerős közbenső ítélet született, amely a jelen másodfokú bíróságot is köti, figyelemmel a Pp. 229. §-ának (1) bekezdésében írtakra.

A nem vagyoni kártérítés jogalapjának fennálltát az alperes fellebbezésében nem tette vitássá, annak csak az összegyszerűségét támadta. Az elsőfokú bíróság a felperes életében az édesanyja halálának elvesztésével bekövetkezett változásokat az általa helytállóan felhívott alkalmazandó jogszabályok, és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kellő súllyal vette figyelembe a nem vagyoni kár összegyszerűségének megállapítása során. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a felperes fiatal felnőtt korában tragikus körülmények között veszítette el az édesanyját, akivel rendkívül szoros, érzelmi és életközösségi kapcsolatban állt.

A felperes életében, életkörülményeiben az édesanyja elvesztésével bekövetkezett változásokat, a pszichés sérülésre is figyelemmel, az elsőfokú bíróság kellő súllyal értékelte a kár bekövetkeztékori érték- és árviszonyokra is tekintettel.

A felperes a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti elévülési időn belül érvényesítette a követelését. A jelen esetben külön jogszabály a keresetindításra határidőt nem írt elő. A felperes így az elévülési időn belül bármikor érvényesíthette igényét az alperessel szemben. A Ptk. 355. § (1) bekezdés és 360. § (1) bekezdés alapján a kártérítés a kár bekövetkeztekor nyomban esedékes. A Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat fizetési kötelezettség objektív jogkövetkezmény. Mindezek alapján az alperes által fizetendő tőkeösszeg utáni kamat mértékének relevanciája nincs. Önmagában a késedelmi kamatfizetési kötelezettség és annak időtartama nem ad alapot arra, hogy a bíróság ne a károkozás idején, hanem későbbi időpontban fennálló értékviszonyok alapulvételével határozza meg a nem vagyoni kár összegét.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság által mérlegeléssel megállapított nem vagyoni kárösszeg leszállítására alapot nem látott.

A felperes a balesetet követő egy évre bérletelés igénybevitelére 12 x 40.000.- Ft = 480.000.-Ft és kamatai megfizetésére terjesztett elő keresetet. Az elsőfokú eljárás iratai szerint ennek bizonyítására díjszámlákat csatolt, amelyek között közös költség befizetésének igazolása nem lelhető fel. A felperes a 16.KP.22.923/2008/8. sorszámú jegyzőkönyv 1. oldala utolsó mondata és 2. oldal első bekezdésében részletezte, hogy e követelése miből tevődik ki, amelyben a közös költségre utalás sincs. A rendelkezésre álló adatok szerint annak a lakásnak, amelyben a baleset bekövetkezett, és amelyben a felperes a baleset időpontjában lakott a felperes nem volt bérlője sem tulajdonosa. A fellebbezési eljárásban a felperesi képviselő nem tudta megmondani, hogy mikor, milyen módon terjesztette elő a közös költség megtérítésére a keresetét. A felperes előadása szerint e lakás bérlői a nagyszülei voltak, akik utóbb az önkormányzattól megvásárolták a lakást, majd eladták.

Mindezek alapján nem állapítható meg, hogy a felperes e lakás közös költségét kívánta volna érvényesíteni a 480.000.- Ft bérletelés költségként előterjesztett keresetében. A Pp. 3.§ (1)-(2) bekezdés és 215. § szerinti kérelemhez kötöttség elve alapján a bíróság nem térhetett volna el a felperes által nevesítetten és jogi, ténybeli alapjában megjelölt igénytől. Ezen túlmenően a felperes saját előadása és

az általa csatolt bizonyítékok alapján azonban az sem állapítható meg ítéleti bizonyossággal, hogy ténylegesen a felperes közös költség fizetési kötelezettsége fennállt, e költség a balesettel okozati összefüggésben a felperesnél kárként felmerült. Ezért a felperes javára megítélt 132.000.- Ft közös költség vonatkozásában a fellebbezés megalapozott volt.

A felperes az általa előterjesztett kereset összegszerűségéhez képest nagyobb részben lett pervesztes, azonban miután a per tárgya kártérítés volt, és amelyben az összegszerűség megállapítása mérlegeléstől függött, ezért a másodfokú bíróság megítélése szerint a Pp. 81.§ (2) bekezdése is alkalmazható volt a perköltség viselésére. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a felek között a jogvita nagyobb részben és súllyal a jogalap körében állt fenn. A jogalap körében másodfokon közbenső ítélet született, amely eljárással felmerült költségek is az eljárást befejező határozatban számolandók el a perköltségben. Minderre figyelemmel a fellebbezés részbeni eredményessége folytán módosult marasztalási összegre is figyelemmel az elsőfokú bíróság a perköltségről helytállóan döntött, annak összegszerűsége sem túlzott.

A Fővárosi Ítéltábla a fentiek értelmében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján részben megváltoztatta, a tőkemarasztalás összegét és ezzel arányosan az alperes által fizetendő eljárási illeték összegét leszállította, míg egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése kisebb részben volt eredményes, ezért a fellebbezési eljárási költség viseléséről a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján határozott, melyben a pernyertesség pervesztesség arányára figyelemmel a feleket képviselő ügyvédek díját számolta el bruttó összegben a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, az (5)-(6) bekezdés, 4/A. § (1) bekezdés alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységre is figyelemmel és ennek eredményeként az alperest részperköltség fizetésére kötelezte.

A per az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 62. § (1) bekezdés b) pontja alapján tárgyi illetékfeljegyzési jogos, a felperes személyes költségmentességben részesült. Ezért a másodfokú bíróság a le nem rótt fellebbezési illetékről a pernyertesség pervesztesség arányára figyelemmel határozott az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (1)-(2) bekezdés és 14. § alapján.

A másodfokú bíróság ugyanakkor észlelte, hogy az elsőfokú bíróság nem rendelkezett a felperes részbeni pervesztességére és költségmentességére figyelemmel a le nem rótt kereseti illeték állam által viselendő részéről a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 14. §, 15. § (1) bekezdés alapján, ezért azt a Pp. 253. § (3) bekezdés alapján.

Budapest, 2009. április 9.

. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke
. Merőtey Anikó sk.
sk.
előadó bíró

Dr. Molnár Ágnes
bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné
bíróági ügyintéző